

Landstingskontoret
Kristian Samuelsson, utvecklare
Tfn 035-13 48 90
kristian.samuelsson@lthalland.se

Frivillig drogtest

Frågan vad som gäller vid frivillig drogtestning har diskuterats. Frågeställningen avser dels avgiften dels vilket regelsystem som gäller.

Avgift

I dag finns inget beslut om särskild patientavgift för drogtest. Drogtest räknas som hälsovård/medicinsk service och ingår därför inte i lagen om allmän försäkring. Patientavgift för drogtest tas därför ut med en faktisk kostnad enligt Gula taxan.

I landstingets avgiftshandbok kommer följande att gälla från 2009:

- Om en drogtest görs på eget initiativ (frivilligt) likställs drogtesten med sjukvård och patientavgift tas ut enligt vanliga regler för läkarbesök.
- Drogtest som initierats av polis, social myndighet eller av arbetsgivaren definieras som hälsovård och avgift tas även i fortsättningen ut enligt Gula taxan.

Regelsystem

Socialstyrelsen har i Meddelandeblad från mars 2008 "Narkotikatester av urin inom hälso- och sjukvården som utförs av legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal" gett vägledning för sådan frivillig testning som spårar eventuell förekomst av olika typer av narkotiska substanser i urin. I meddelandebladet behandlas inte testning av blod, saliv, svett och hår eftersom erfarenheten av dessa provtyper, enligt Socialstyrelsen, är mindre.

För t ex kriminalvården och polisverksamheten gäller särskilda regler om kroppsbesiktning, som finns i bl a rättegångsbalken. Enligt dessa regler kan endast den som skäligen är misstänkt för brott som genererar fängelse kroppsbesiktigas mot sin vilja. Barn under 15 år kan dock aldrig drogtestas mot sin vilja eftersom de inte är straffmyndiga.

Enligt Socialstyrelsens meddelandeblad är det viktigt att den som utför provtagningen noga informerar personen om motivet för provtagningen, om provtagningsförfarandet, vem som är beställare och till vem resultatet av analysen kommer att lämnas samt eventuellt vilka konsekvenser ett resultat som visar på förekomst av droger (positivt resultat) kan komma att medföra. Denna in-

formation kan, enligt Socialstyrelsen, lämpligen överlämnas i skriftlig form. Det är nödvändigt att den som ska genomgå testningen samtycker och informeras om att samtycket kan återkallas. Samtycket, som kan vara skriftligt eller muntligt, ska antecknas i patientjournalen.

Urinprovstagning av minderåriga (under 18 år) utan att informera deras vårdnadshavare får, enligt Socialstyrelsen, avgöras av personalen med hänsyn till den minderåriges ålder och mognadsgrad.

Enligt Socialtjänstlagen har hälso- och sjukvården skyldighet att genast anmäla till socialnämnden om verksamheten får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd. En anmälan bör göras skriftligt. Vidare anges i Socialstyrelsens allmänna råd i anslutning till socialtjänstlagen att det som regel är lämpligt att den som gör en anmälan informerar vårdnadshavarna om varför en anmälan görs. Detta innebär att om personen är minderårig ska såväl Socialnämnden som vårdnadshavarna meddelas om testresultatet visar på förekomst av droger.